

2784

7548

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI

TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE

za rok 1912.

WYDAWCA: WYDZIAŁ OŚWIATY I WYCHOWANIA M. ST. KRAKOWA
DZIAŁ DRUKARNI I KSIĘGARNI
1913

WYDZIAŁ OGRODNICZY

WYDZIAŁ OGRODNICZY

WYDZIAŁ OGRODNICZY

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE.

CZCIONKAMI DRUKARNI „CZASU“ POD ZARZĄDEM A. ŚWIERZYŃSKIEGO.

1913.

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE

za rok 1912.

roku 1912, dziewiętnastym istnienia Towarzystwa, mieściło się ono w lokalu własnym (ulica Gołębia 1. 18). W lokalu Towarzystwa znajdowało się: biuro, biblioteka, czytelnia i muzeum Towarzystwa, urzędowali: sekretarz, skarbnik, bibliotekarz i stały funkcyonaryusz Towarzystwa; odbywały się zebrania: Wydziału, komisyj, wieczorne kursa ogrodnictwa. Towarzystwo udzielało nadto swej sali na posiedzenia „Związku Hodowców nasion“ „Sekcyi pszczelniczej“, „Kółka samokształcenia prakt. ogrod.“. Posiedzenia miesięczne Towarzystwa odbywały się w sali wykładowej gmachu chemicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ruch członków.

Towarzystwo liczyło w początku roku 1912:

Członków honorowych	5
„ założycieli	4
„ czynnych ,	145
„ nadzwyczajnych	72
Razem członków	226

W końcu roku 1912 liczyło Towarzystwo:

Członków honorowych	5
„ założycieli	4
„ czynnych	164
„ nadzwyczajnych	92
Razem członków	265

przybyło więc Towarzystwu w ciągu roku 1912 członków czynnych 19, nadzwyczajnych 20.

Posiedzenia Towarzystwa.

Towarzystwo odbyło w r. 1912 — posiedzeń 10, z tych 1 walne i 9 zwyczajnych.

Walne posiedzenie odbyło się w dniu 3 kwietnia o godz. kwadrans po 7 wieczorem. Przewodniczył prezes Towarzystwa, prof. Dr Edward Janczewski, trzymał pióro sekretarz Towarzystwa J. Brzeziński.

Po skonstatowaniu obecności przepisanej statutem liczby członków, zwyczajnych Towarzystwa, otwiera prezes zgromadzenie przemową, w której przedstawia w zarysie rozwój Towarzystwa w r. 1911 i jego działalność, a szczególnie podnosi pomyślny stan zakładu Towarzystwa „Glinka“, poczem, wymieniwszy zmarłych członków: panią Adamową Boguszową i prof. Niemeca, wzywa zgromadzonych do uczczenia ich pamięci przez powstanie.

Sekretarz odczytuje protokół z poprzedniego walnego zgromadzenia. Protokół ten przyjęty zostaje jednomyślnie i bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje odczytanie sprawozdania Towarzystwa z działalności za rok 1911, które to sprawozdanie otrzymali już członkowie drukowane wraz z kwietniowym numerem „Ogrodnictwa“. P. inż. Krzyżanowski stawia wniosek, by wobec tego, że sprawozdanie jest członkom znanem, zwolnić p. sekretarza od odczytywania go. Wniosek przyjęty zostaje jednomyślnie. Również jednomyślnie i bez dyskusji przyjętem zostaje doroczne sprawozdanie.

P. Emilewicz, członek komisji kontrolującej, konstatuje w jej imieniu, że komisja znalazła rachunki Towarzystwa w najzupełniejszym porządku, proponuje zatem przyjęcie sprawozdania rachunkowego i udzielenie Wydziałowi absolutorium z zarządu funduszami Towarzystwa w r. 1911. Wniosek p. Emilewicza przyjęty zostaje jednomyślnie i bez dyskusji, poczem prezes dziękuje komisji kontrolującej w imieniu Towarzystwa za jej staranną pracę przy badaniu rachunków Towarzystwa i cenne uwagi co do ich prowadzenia.

Z powodu kończącego się czterolecia ustępuje wedle statutu p. łowa członków wydziału — są to: Zofia hr. Tarnowska, ks. kan. Drohojowski, prof. Stan. Ziobrowski, insp. Gustaw Pol i bar. Lipowski. Następuje zatem wybór pięciu członków wydziału przez głosowanie kartkami. Na skrutatora wzywa prezes p. Józefa Gabryła.

Wybrani zostają na dalsze czterolecie dotychczasowi członkowie Wydziału, z wyjątkiem p. bar. Lipowskiego, który oświadczył poprzednio, że z powodu wyniesienia się na wieś dalej od Krakowa, kandydować do Wydziału nie może. Na opróżnione miejsce wybrany został p. H. Rozwadowski, profesor rolnictwa, ogrodnictwa i pszczelnictwa w seminarjum nauczycielskiem.

Do komisji kontrolującej na rok 1912 wybrani zostają dotychczasowi jej członkowie, pp. Jan Emilewicz i Adolf Graca. Na zastępców wybrani p. inżynier Jan Barański i Władysław de Préval.

Wobec braku wniosków i interpelacji na tem zgromadzenie zamknięto.

Posiedzenia zwykle (miesięczne) odbywały się w pierwszą środę każdego miesiąca, z wyjątkiem styczniowego i październikowego, które bądź to z powodu świątecznego czasu lub innych ważnych przyczyn w roku sprawozdawczym odłożono na następne środy wymienionych miesięcy.

Nastąpiła także, jak co roku, przerwa wakacyjna w posiedzeniach w lipcu, sierpniu i wrześniu.

Na posiedzeniach miesięcznych odczytywano i przyjmowano protokóły z posiedzeń poprzednich, sprawozdania z działalności Wydziału od ostatniego posiedzenia, sprawozdania z kursów wieczornych i nauczyielskich, z zakładania „sadów wzorowych“.

Dyskutowano i głosowano nad wnioskami członków, które przyjmowano, odrzucano lub przekazywano Wydziałowi. Urządzano odczyty i pogadanki, dyskutowano nad nimi, przedstawiano rośliny, owoce szkodniki i t. p.

Po zakończeniu każdorazowego posiedzenia rozlosowywano pomiędzy obecnych członków rośliny doniczkowe, dostarczane ze szklarni zakładu Towarzystwa ogrodniczego „Glinka“.

Na posiedzeniach Towarzystwa (miesięcznych) wygłoszono 38 odczytów, pogadanek i referatów w następującym porządku:

Dnia 10 stycznia prof. Ziobrowski wygłosił odczyt „O przewidywaniu pogody“, demonstrowany okazami odnośnych przyrządów meteorologicznych:

Pan Pol przedstawia z ogrodu botanicznego roślinę rzekomo przepowiadającą pogodę i która, jako taka, wielce była niedawno przez Niemców reklamowana. Jest to *Abrus praecatorius*, roślina z wyglądu podobna bardzo do fasoli, a pogodę ma wskazywać przybieranie specjalnego układu przez jej liście. Tej zdolności przepowiadania pogody p. Pol jednakże na hodowanych przez siebie okazach nie dostrzegał.

Dalej przedstawia p. Pol roślinę doniczkową ozdobną z owoców. Jest to *Brachychitum Horsfieldi* z rodziny imbirowatych. Roślina pochodzi z Jawy i odznacza się pięknymi, szkarłatnymi owocostanami. Rozmnaża się łatwo z kłąców i nadawać się zapewne będzie i do zwykłej hodowli amatorskiej.

P. prof. Ziobrowski przedstawia nowy rodzaj pierwiosnka szklarniowego — *Primula malaccoides*. Hodowla jak *Primula obconica*, do której roślina jest wogóle dość podobną.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Dnia 7 lutego po załatwieniu bieżących spraw administracyjnych nastąpił z porządku dziennego odczyt p. Dra Vorbrodt'a: „O żywieniu się roślin motylkowych“. W jasnym wykładzie przedstawił prelegent historię badań od czasów Boussingault'a nad żywieniem się roślin motylkowych i pobieraniem przez nie azotu z powietrza, jak również następstwa tego zjawiska dla praktyki hodowli roślin. Za wspaniały odczyt podziękowali zebrani oklaskami, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos pp. Pol, prof. Rozwadowski, Gabryl i Paluch.

P. insp. Pol przedstawił z Ogródu botanicznego storczyk z Madagaskaru — *Angraecum eburneum* w pięknym okazie, pokrytym licznymi kwiatami.

Pan Stabrowski z Sidziny zwrócił się do członków Towarzystwa ogrodniczego z propozycją i zachętą, by wytworzyć w łonie Towarzystwa sekcję pszczelniczą. W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos: pani Ramzowa, pp. Bojarski, Pol, Gabryl, Rozwadowski i Ziobrowski.

Uchwalono odesłać wniosek do Wydziału.

Dnia 6 marca prof. Ziobrowski zdaje sprawę z przebiegu sprawy o włączenie pszczelnictwa do działalności Towarzystwa. Zawiadamia mianowicie, że Wydział, do którego orzeczenia sprawa na ostatniem miesięcznem posiedzeniu Towarzystwa odesłaną została, postanowił sformowanie specjalnej komisji w łonie Towarzystwa z osób, interesujących się pszczelnictwem. Zapisy do tej komisji dla członków Towarzystwa są otwarte, gdy zaś liczyć będzie conajmniej 10 osób, nastąpi jej ukonstytuowanie się.

P. Klus zawiadamia o premiach kwiatowych, jakie będą rozdawane członkom zwyczajnym Towarzystwa w roku bieżącym.

Następuje z porządku dziennego odczyt p. Klusa „O kameliach“. Prelegent przechodzi w barwnym wykładzie historję tej rośliny, jej sposoby rozmnażania, hodowlę i zastosowanie w ogrodnictwie, demonstrując swój odczyt kilku odmianami kamelii.

W dyskusji nad odczytem o kameliach, a w szczególności nad powodami ich w pewnej mierze wyjścia z mody zabierają głos pp. Pol, Brzeziński i Paluch.

P. Wojtych z Krzeszowic przedstawia wspaniale kwitnące hortensje w pięciu odmianach. Również przesliczne hortensje przedstawia p. Nawrocki z Balic, a między niemi hortensje niebieskie, otrzymywane, jak wiadomo, przez podlewanie roślin roztworem alunu. P. Nawrocki używał roztworu, do którego dawał 300 gr. alunu na 100 litrów wody. W dyskusji nad hortensjami i ich hodowlą zabierali głos pp. Wojtych, Klus i Pol.

P. Pol przedstawia staśmiony okaz hyacintu, z odmiany „Gigantea“, liczący około 70 kwiatów i kwitnący *Amorphophallus Rivieri*.

P. Paluch przedstawia okaz dzikiego królika, zastrzelonego na Polu Doświadczalnym Studium rolniczego. O dzikich królikach w Galicyi dodaje pewne wiadomości p. inż. Barański.

P. Stabrowski przedstawia model wewnętrznego urządzenia ula amerykańskiego, jaki uważa za najpraktyczniejszy.

Dnia 3 kwietnia p. Brzeziński zdał sprawozdanie z kursu ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych. Kurs odbywał się od 18 marca do 3 kwietnia b. r. w warunkach bardzo sprzyjających, bo, z wyjątkiem dwóch dni ostatnich, przy pogodzie stale prawie umożliwiającej praktyczne nauczanie w ogrodzie. Rada szkolna krajowa przysłała na ten kurs, 12 nauczycieli. Druga część kursu odbyła się w dniach 8 do 12 lipca.

Po złożeniu sprawozdania z kursu, obecny na posiedzeniu jeden z kursistów, p. Zięba, składa w imieniu uczestników kursu podziękowanie Towarzystwu za zorganizowanie kursu, jak również za książki i narzędzia, w jakie Towarzystwo zaopatruje kursistów.

P. prof. Ziobrowski zawiadamia o zaproszeniach na wielką wystawę ogrodniczą w Londynie, jakie otrzymało Towarzystwo. Wystawa otwartą została 22 maja.

W sprawie komisji pszczelniczej zawiadamia p. Ziobrowski zgromadzonych, że potrzebna do jej ukonstytuowania się ilość członków zapisała się już w biurze Towarzystwa, wobec czego Wydział polecił zwołanie pierwszego posiedzenia komisji. P. Ziobrowski proponuje zatem członkom do komisji zapisanym, by po miesięcznym zebraniu i walnem zgromadzeniu Towarzystwa pozostali dla ukonstytuowania się w komisję i przeprowadzenia wyborów prezesa i sekretarza.

P. Klus omawia premie kwiatowe dla członków. Z porządku dziennego następuje odczyt p. G. Pola: „Cebulki kwiatowe w handlu i w mieszkaniu“. Prelegent omawia holenderską hodowlę cebulek i jej sposoby, jak również handel cebulkami i postępowanie z nimi przy ich hodowli w mieszkaniach. Demonstruje swój odczyt pokazywaniem sposobów rozmnażania hiacyntów.

P. Kasprzyk przedstawia piękną roślinę wiosenną *Arabis alpina* fl. pl. z Ogrodu botanicznego.

P. prof. Janczowski przedstawia krzak ozdobnej porzeczki — *Ribes glutinosum* w pełnym kwitnieniu.

Dnia 1 maja prof. Ziobrowski przedstawia w klatce żywą nornicę i mówi o znanej szkodliwości tego zwierzęcia.

Następuje z porządku dziennego odczyt p. Waśniewskiego: „Zielone nawozy“. Prelegent przedstawia zasadę używania tych nawozów i ich znaczenie w rolnictwie, poczem rozpatruje możliwość i korzyść używania ich w pewnych specjalnych wypadkach także w ogrodnictwie. Z intensywności kultury i natury hodowanych roślin wynika, że takiego znaczenia, jak w rolnictwie, nawozy zielone w ogrodnictwie mieć nie mogą — tam jednak, gdzie o nawóz stajenny trudno, a hodowla odbywa się na większą skalę, stosowanie nawozów zielonych jako przedplon (np. przed truskawkami), lub jako poplon (po wczesnych ziemniakach, cebuli z dynki, groszkach itp.) może być często korzystnym.

W ożywionej dyskusji na ten temat zabierają głos pp. Pol, Brzeziński, Rozwadowski, Ziemia i sam prelegent.

P. Malawski przedstawia kwitnący hyacynt, kompletnie bez korzeni. Wedle obserwacji p. Malawskiego, jeżeli lato jest gorące i suche, jak było lato zeszłe, to pewien procent cebulek nabiera zdolności do wydawania w odpowiednim czasie kiści kwiatowych bez ukorzenia się.

P. Stabrowski przedstawia swoją broszurkę z zakresu pszczelnictwa. Fundusz z rozsprzedaży tej broszurki przeznacza autor na potrzeby organizującej się przy Towarzystwie komisji pszczelniczej.

Dnia 5 czerwca następuje z porządku dziennego odczyt p. de Préval „O hodowli róż wczesnych“. Prelegent, znany w Krakowie hodowca róż na kwiaty w celach handlowych, omawia znaczenie róży w zdobnictwie i handlu ogrodniczym; objaśnia i demonstruje na okazach, czego się obecnie wymaga od dobrze hodowanej róży na kwiat cięty, a następnie przedstawia przyspieszoną hodowlę róż przez prowadzenie tychże w skrzyniach nakrywanych oknami, ale sztucznie nie ogrzewanych.

Odczyt p. de Préval wywołuje liczne zapytania co do szczegółów i bardzo ożywioną dyskusję, w której biorą udział pp. Pol, Zięba, Wiśniewski, Mitera, Gabryl, Rozwadowski i sam prelegent. Na zakończenie przewodniczący, prof. Rozwadowski, wyraża podziękowanie p. de Préval za tak interesujący odczyt.

P. de Préval przedstawia kwitnące trwale lubiny — *Lupinus polyphyllus Douglasii superbis*, *Lup. polyph. roseus* i *Lup. polyph. albus*.

Pan insp. G. Pol przedstawia z Ogrodu botanicznego kwitnące: *Polemonium mexicanum*, *Lupinus polyphyllus* i *Anchusa italica*.

Pani Ramzowa mówi o złem kwitnieniu w tym roku narcyzów, szczególnie pełnych i zapytuje, jak postępować z roślinami, by otrzymać należyte ich kwitnienie. Na zapytanie to dają wyjaśnienia pp. Pol i Klus. Zdaniem obu wyjaśniających *Narcissus poeticus*, a szczególnie *Narcissus poeticus flore pleno*, by kwitł naprawdę dobrze, musi mieć pożywną ziemię i bardzo wiele wody, zaś złe kwitnienie tegoroczne tych roślin było następstwem panującej na wiosnę suszy.

Dnia 9 października z porządku dziennego następuje pogadanka p. J. Brzezińskiego: „O leszczynie szlachetnej i jej hodowli“. Prelegent mówi o gatunkach i odmianach tego krzewu, przedstawiając przytem orzechy rozmaitych odmian ogrodowych. Zaznacza ujemne strony hodowli leszczyny w naszym klimacie, a mianowicie jej niedostateczną płodność, którą przypisuje głównie brakowi ciepła.

W dyskusyi nad pogadanką zabierają głos pp. Paluch, Klus, Ziobrowski, Mitera i sam prelegent.

Pan Brzeziński przedstawia gruszki z odmiany *Pierre Tourasse*, pochodzące z ogrodu prof. E. Janczewskiego. Jest to odmiana stosunkowo nowa i pomiędzy nowemi jedna z najlepszych, jakie się pojawiły. Okazuje się być znakomitą odmianą handlową.

Panna Bogdanikówna przedstawia owoce granatów.

P. Klus zdaje sprawę z wycieczki wakacyjnej z uczennicami i uczniami kursu ogrodnictwa do Zaleszczyk, przyczem zwiedzono ciekawsze miejscowości i ogrody w środkowej i wschodniej części kraju.

P. Klus przedstawia *Clerodendron infortunatum* w kwiecie.

P. Bojarski przedstawia kwitnące: *Aster hybridus Abendrothe*, *Ast. Levis Eos*, *Ast. Loreley*, *Ast. punicus pulcherrimus*; *Harpalium Ligieri*, *Harp. Miss Mellisch*; *Helenium autumnale superbum*, *Hel. Gartensonne*, *Hel. pumilum magnificum*; *Hel. Riverton Gem.*; *Helianthus microcephalus* i *Helianthus multiflorus plenus*.

P. prof. Rozwadowski przedstawia: *Aster novi Constanza*, *Ast. Savoyer*, *Ast. Coeruleus*, *Ast. ibericus ultramarinus*.

P. prof. Ziobrowski przedstawia: *Aster hybridus* „Beauty of Colwall“ i bardzo ładny chryzantem zimotrwały, na gruncie kwitnący, *Ruby King*, ciemno karminowy.

Prof. E. Janczewski przedstawia z ogródka botanicznego Studium Rolniczego: *Pyrus salicifolia*, owoce i ulistnione gałązki; *Acacia saligna* w kwiecie.

Dnia 6 listopada następuje z porządku dziennego odczyt p. Brzezińskiego: „O zarazach na roślinach ogrodowych w roku upływającym“. Prelegent mówi o zarazach wogóle, jakie występują na roślinach ogrodowych, w szczególności zaś omawia zarazę ziemniaczaną (*Phytophthora infestans*) i zarazę winorośli (*Perenospora viticola*), jako te, które w roku bieżącym najwięcej dały się we znaki ogrodom, pierwsza niszcząc prawie doszczętnie pomidory, druga uszkadzając poważnie winorośl.

W dyskusji nad odczytem zabiera głos p. Klus, mówiąc o grassowaniu w tym roku zarazy winorośli w Zaleszczykach.

P. Klus przedstawia różne rośliny szklarniowe, jak *Cyperus papyrus*, *Xanthosoma atrovirens*, *Galactodendron utile* i t. p. Rośliny te posadzone przed rokiem w szklarni nowego Studium rolniczego wprost do gruntu rozrosły się, w porównaniu z hodowaniami jak zwykle w doniczkach, w egzemplarze wprost kolosalne. Przedstawia dalej *Vriesea psittacina v. carinata* w kwiecie.

Pan Nawrocki przedstawia z ogrodu w Balicach liczne okazy wspaniale okrytych kwiatami begonii z odmian *Begonia insigne* i *Beg. Gloire de Lorraine*, przyczem mówi o sposobie hodowli tych roślin.

W dyskusji na temat tych roślin zabiera głos p. G. Pol, objaśniając pochodzenie przedstawionych odmian begonii.

Dnia 4 grudnia prof. Ziobrowski podaje do wiadomości zgromadzonych warunki konkursu, ogłoszonego przez Tow. ogrodnicze warszawskie, na plan organizacyjny zakupionego przez to Towarzystwo folwarczku „Mory“ pod Warszawą. Plan obejmować ma zamianę folwarczku na naukową stację ogrodniczą. Podaje również do wiadomości warunki konkursu, rozpisane go za pośrednictwem Tow. ogrodniczego warszawskiego przez jednego z właścicieli ziemskich pod Warszawą na plan zamiany majątku na „miasto-ogród“.

Z porządku dziennego następuje odczyt p. Kazimierza Brzezińskiego z Zaleszczyk: „Owoce wobec niesprzyjających warunków klimatycznych ubiegłego lata“. Prelegent demonstruje swój odczyt kilkadziesiątu odmianami gruszek i jablek, bądź nowości, bądź takich odmian, które złe warunki ubiegłego lata zniosły najodporniej. Odczyt wywołuje bardzo ożywioną dyskusję na ten temat, w której biorą udział pp. Schencker, Gabryl, Malawski, J. Brzeziński, Paluch, Zięba i sam prelegent.

Posiedzenia Wydziału. Wydział odbył 12 posiedzeń. Na posiedzeniach zajmował się załatwianiem bieżących spraw administracyjnych, układaniem i rozpatrywaniem projektów, które miały być

przedstawione następnie na zebraniach ogólnych, załatwianiem spraw i wniosków, podlegających wedle statutu jego wyłącznej kompetencji, układaniem porządku dziennego i staraniem się o odczyty i pogadanki na miesięczne posiedzenia Towarzystwa. — Ze spraw przeprowadzonych przez Wydział ważniejszymi były:

Zakupno i rozdzielenie premii w drzewkach owocowych i roślinach pokojowych. Wydawanie miesięcznika „Ogrodnictwo“ i staranie się o zabezpieczenie materialnej strony pisma.

Urządzenie kursów teoretycznych zimowych ogrodnictwa, praktycznych całorocznych kursów ogrodnictwa, zakładanie sadów wzorowych, akcja w sprawie hodowli nasion w kraju. — W sprawie kursów przeprowadzał Wydział korespondencye z władzami i składał rachunki ze subwencji, mianował kierowników i nauczycieli, zaopatrywał kursa w potrzebny materiał naukowy.

Niezależnie od posiedzeń w komplecie, urzędowali w lokalu Towarzystwa we wtorki i piątki od 6 - 8 wieczorem skarbnik i sekretarz Towarzystwa.

Codziennie od godziny 5—7 wieczorem urzędowała w lokalu stała sekretarka Towarzystwa.

Członkowie Towarzystwa otrzymali premie, mianowicie zamiejscowi i niektórzy miejscowi — drzewka owocowe, miejscowi kwiaty w doniczkach.

Sprawozdanie z kursów wieczornych przy Towarzystwie ogrodnictwem.

Wieczorne kursa ogrodnicze w roku sprawozdawczym rozpoczęły się w piątek dnia 4 listopada 1912 roku, skończą się zaś w drugiej połowie marca 1913 roku.

Wykłady na tych kursach odbywają się w lokalu Towarzystwa Ogrodniczego (ul. Gołębia 18), od godz. 4 lub 5 do 8 wiecz.

Wykładają panowie: Inspektor docent J. Brzeziński, J. Gabryl, dyr. zakładu „Glinka“, Ign. Klus, instr. robót prakt., Dr Z. Leyko, Insp. G. Pol, W. de Préval, Dr Wł. Vorbrodt, St. Waśniewski.

Przedmioty wykładane są następujące:

Pomologia. Nauka o pochodzeniu, wzroście i najważniejszych odmianach drzew i krzewów owocowych. 1 godzina tygodniowo; wyklada Inspektor docent J. Brzeziński.

Zasady ogólne sadownictwa i hodowla drzew karłowych. 1 godzina tygodniowo; wyklada Insp. docent J. Brzeziński.

Sadownictwo. 2 godziny tygodniowo; wyklada J. Gabryl.

Szkółki drzew i krzewów owocowych. 1 godzina tygodniowo; wyklada J. Gabryl.

Warzywnictwo. Hodowle warzyw w inspekcje i na gruncie. 2 godziny tygodniowo; wyklada Insp. docent J. Brzeziński.

Teoria zakładania parków. 1 godzina tygodniowo; wykład I. Klus.

Hodowla roślin ozdobnych, szklarniowych i gruntowych. 4 godziny tygodniowo; wykład I. Klus.

Kwietniki, ich skład i rysowanie. 2 godziny tygodniowo; wykład Insp. G. Pol.

Zasady miernictwa ogrodniczego. Kurs 16 godzinny (w kwietniu); wykład Insp. G. Pol.

Dendrologia. Opis i rozmnażanie drzew i krzewów ozdobnych (12-godzinny kurs w terminie później oznaczyć się mającym); wykład I. Klus.

Hodowla róż. Kurs 20-godzinny w ciągu lata; wykład Władysław de Préval.

Zasady chemii. 4 godziny tygodniowo (około 20 godzin); wykład Dr Z. Leyko.

Gleba i nawozy. 3 godziny tygodniowo (po ukończeniu kursu chemii); wykład Dr Wł. Vorbrodt.

Botanika. 3 godziny tygodniowo; wykład Stan. Waśniewski.

Ćwiczenia botaniczne z mikroskopem. 2 godziny tygodniowo; prowadzi Stan. Waśniewski.

Sluchacze mają swobodę wyboru jednego lub kilku z danych przedmiotów. Ci jednak, którzy chcą poddać się egzaminowi i na jego podstawie uzyskać świadectwo, muszą zastosować się do przepisów obowiązujących (patrz „Egzamina“).

Za prawo uczęszczania na wykłady teoretyczne i demonstracje wnosi się 1 Kor. wpisowego.

Na kursa wieczorne zapisało się 62 sluchaczy, z czego przypada na:

Ogrodników i praktykantów ogrodniczych	11
Sluchaczy Uniwersytetu	3
Kobiet (wraz ze sluchaczkami Uniw.)	35
Osób różnych zawodów	13
Razem	62

Na ćwiczenia botaniczne uczęszcza 20 osób.

REGULAMIN PRAKTYKI.

I. Praktyczny kurs ogrodnictwa, uzupełniający teoretyczne wykłady, trwa od 1 listopada do 1 listopada następnego roku.

II. Rok praktyki dzieli się na dwa półrocza:

a) zimowe półrocze trwa od listopada do I maja;

b) letnie półrocze od maja do 1 listopada

III. Osoby uczęszczające na praktykę:

a) biorą czynny udział w praktycznych robotach podczas całego okresu trwania zajęć. W razie przerwy w uczęszczaniu na praktykę, trwającej dłużej niż 3 dni, nadsyłają usprawiedliwienie;

- b) biorą udział w wycieczkach;
- c) prowadzą ścisły dziennik robót, sprawdzany co tydzień;
- d) są odpowiedzialne za materiał, z którego korzystają przy pracy;
- e) każdą robotę powierzoną sobie wykonują w całości;
- f) bez pozwolenia nie przerywają roboty.

IV. Praktyczne zajęcia odbywają się codziennie:

- a) rano 3 godziny (9—12);
- b) popołudniu 4 godziny (1—5 względnie 2—6).

Uwaga. Podczas wykładów praktyczne zajęcia odbywają się tylko rano.

V. W ciągu roku praktyki wakacyjne są następujące:

- a) ferie świąteczne na Boże Narodzenie — 3 tygodnie;
- b) „ „ „ Wielkanoc — 4—5 dni;
- c) wakacje od 25 lipca do 25 sierpnia.

VI. Oplata za praktykę wynosi 25 koron za każde półrocze i bywa wnoszoną w ciągu listopada i maja.

EGZAMINA.

I. Egzaminy z nauk przyrodniczych (chemia, gleba i nawozy, botanika) odbywają się do 20 marca lub łącznie z przedmiotami praktycznymi.

Egzamina z przedmiotów praktycznych odbywają się po odbyciu praktyki, między 1 listopada a 1 grudnia.

II. Do egzaminów z przedmiotów praktycznych dopuszcza się tylko te osoby, które odbyły rok praktyki z dobrym rezultatem.

III. Osoby, które złożyły egzamin z dobrym rezultatem, otrzymują świadectwo ukończenia kursu.

Egzamin z ogrodnictwa teoretyczny (po ukończeniu kursu teoretycznego 1911/12 złożyło z dobrym postępowaniem osób 17).

Ilość kandydatów i kandydatek do egzaminu w roku bieżącym nie wiadoma jeszcze.

Sprawozdanie z praktycznych kursów Ogrodnictwa.

W ubiegłym 1912 r. zapisało się i uczęszczało od 17-go stycznia do 30-go czerwca 24 osób, z tych 17 pań i 7 mężczyzn. Na drugie półrocze od 18 lipca do końca października¹⁾ 23 osób z tych 17 pań i 6 mężczyzn.

Zajęcia na tych kursach były następujące:

a) w dziale sadownictwa: Robienie sadzonek różnych krzewów i drzewek owocowych a następnie sadzenie tychże; ćwiczenie w różnych sposobach szczepienia; wycinanie czopków w szkółce; cię-

¹⁾ W przyszłości półrocza mają się zaczynać 1 maja i 1 listopada.

cie i podkrzesywanie drzewek w szkółce; oczyszczanie drzew wysokopiennych i formowanych, preparowanie (stratyfikowanie) nasion drzew owocowych, wysiewanie tychże na wiosnę do gruntu, a następnie pikowanie w szkółce, w czasie lata oczyszczanie tychże z chwastów, a na jesień wykopywanie, sortowanie i dołowanie o ile nie były sadzone zaraz do szkółki. Na wiosnę odbywało się przez dłuższy czas cięcie drzew formowanych, następnie w czasie właściwym wykonywało się uszczykiwanie; w czasie właściwym wywiązywano winorośl, a na zimę, przed zachowaniem, stosownie przycinano: to samo czyniono z morelami i brzoskwiniami. W jesieni gdy owoce były już wyrosnięte zapoznawano się z odmianami; to samo czyniono przy sprzęcie owoców i układaniu ich w owocarni; pakowano owoce do wysyłki. Kopano dalej drzewka (które już dostatecznie wyrosły), pakowano do wysyłki etc. Kopano doły na sadzenie drzewek w sadzie, który poprzednio stosownie wytyczono, poczem powyższe drzewka zostały prawidłowo posadzone.

b) w dziale warzywnictwa: Reperowanie okien inspekcyjnych (wykonywali mężczyźni); robienie mat, zakładanie inspektów i obsiewanie ich lub obsadzanie jarzynami; robienie kopców na szparagarnie; zakładanie nowej plantacji szparagów; w czasie sezonu wycinano szparagi, sortowano je i przysposabiano do sprzedaży, a po skończonym sezonie zasilano nawozami mineralnymi i naturalnymi; wysiewano nasiona niektórych jarzyn, jak się to zwykle praktykuje, wprost do gruntu; jeżeli rozsady w inspekcje powschodziły zbyt gęsto natenczas je, przed wysadzeniem do gruntu, rozsadzano rzadziej, a w czasie właściwym wysadzano na grunt; jedno i drugie obrabiano w czasie lata na gruncie. Na jesień przy wybieraniu jarzyn z gruntu, wybierano typowe okazy na nasienie, które osobno zachowywano; zakładano pieczarki wywożono stary nawóz z inspektów etc.

c) W oddziale kwiatowym: W miarę potrzeby oczyszczano, przesadzano i wywiązywano rośliny czy to te, które pozostać miały całe lato w budynkach, lub te które w czasie lata wystawione były na dwór. W styczniu wysiewano delikatne nasiona do miseczek, a gdy powschodziły, natenczas je pikowano, a później rzadziej rozsadzano. Na wiosnę przesadzano w gruncie korzeniaki, kłącze, cebulki, etc; robiono z różnych roślin sadzonki; zakładano inspekta na wysiew latowych kwiatów, lub na posadzenie roślin, które wymagały spodniego ciepła; zakładano też inspekta na ananasy tak te, które w czasie lata wyrosnąć, lub też owoc wydać miały; odbywało się też i cięcie róż, choć na większych rozmiarach czyniono to w ogrodzie p. Prévála; rośliny latowe wysadzano w właściwym czasie do gruntu, w czasie lata utrzymywano czysto i w miarę potrzeby wywiązywano; pakowano też rośliny wysyłane jako premie dla członków, lub w czasie zimy na posiedzenie miesięczne Towarzystwa do rozlosowania pomiędzy członków. Że w czasie lata codziennie się polewało, to rozumie się samo przez się. Prace i ćwiczenia odbywały się w Zakładzie sadowniczym „Glinka“, w ogrodzie doświadczalnym Uniwersytetu,

częściowo w ogrodnictwie p. Prévèla, na Sudole i w innych jeszcze paru ogrodach.

Wycieczek odbyło się w tym roku, oprócz wielkiej wycieczki do Zaleszczyk, 34 a mianowicie: Do ogrodu botanicznego 7, do ogrodu miejskiego i na planty 8, do Studium Rolniczego 3, do Zakładu Freegego tak kwiatowego jak i do szkótek 6; do Balic 2; do Krzeszowie 2; na Wolę 1; na wystawę 2; do Zakładu Helclów 1; do ogrodu ks. kanonika Drohojowskiego 1; i do sadu wzorowego włościańskiego w Mogile 1. Wycieczka do Zaleszczyk gdzie się odbywał kurs teoretyczny i praktyczny przerobów owocowych, trwała 22 dni; po drodze zwiedzono ogrody w Łańcucie, Medyce, Busku, duży nowo założony sad w Jasionowie, zakłady ogrodnicze handlowe i publiczne i naukowe we Lwowie, zakłady Juliana barona Brunickiego w Podhorcach, sady morelowe i winnice braci Niemczewskich w Okopach św. Trójcy i ogród barona Grödl'a w Ławocznem resp. w Demnie wyżnej. Oprócz tego odbyła się jeszcze wycieczka do Zasowa pod Czarną, do Gumnisk i do ogrodu Szkoły Ogrodniczej w Tarnowie, gdzie za zwiedzenie ogrodu etc. niepraktykowanym nigdzie zwyczajem kazano wstęp opłacić.

Ignacy Klus

instruktor praktycznych kursów Ogrodnictwa

Sprawozdanie z zakładania sadów wzorowych u włościan.

W r. 1912 zwiedził instruktor Tow. Ogrodniczego 26 z dawniej założonych sadów wzorowych. Gruntów pod nowe sady zbadał 16. Na podstawie relacji instruktora postanowiło Tow. ogrodnicze założyć sady wzorowo u 10 gospodarzy, a mianowicie u:

1. Jana Nowaka we Wróblowicach (pow. tarnowski).
2. Jana Szpali w Janowicach (pow. tarnowski).
3. Wawrzyńca Wępsięcia w Pustkowie (pow. dębicki).
4. Ludwika Szponara " " "
5. Antoniego Bomby w Budziwoju (pow. rzeszowski)
6. Franciszka Moskwy w Wyżnem (pow. Strzyżowski)
7. Michała Siedlarza w Siedliskach (pow. grzybowski).
8. Wojciecha Bińkowskiego w Witkowicach (pow. Bialski).
9. Antoniego Dudzica w Łąckie dolnej (pow. bocheński).
10. Jana Latoszka w Kaczorowach (pow. jasielski).

U gospodarzy powyższych sady zostały na jesieni wytyczane, drzewa przesłane. Z powodu jednak słotnej jesieni drzewa w tych sadach posadzonemi nie zostały

Pośrednictwo w pracy.

Do biura Towarzystwa zgłosiło się w roku sprawozdawczym 16 pracodawców, potrzebujących osób zawodowych do prowadzenia ogrodów i 21 ogrodniczek i ogrodników poszukujących posad. Towa-

rzystwo zawiadomiło tak jednych, jak drugich o zaofiarowanych posadach i warunkach umowy, o ile były podane przez strony interesowane do wiadomości Towarzystwa.

Kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych.

Kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych, organizowany co rok przez Towarzystwo Ogrodnicze, odbył się w roku sprawozdawczym (1912) na Prądniku Czerwonym pod Krakowem w ogrodzie doświadczalnym Studium roln. krak. Uniwersytetu i w Zakładzie ogrodniczym Towarzystwa Ogrodniczego „Glinka“.

Kursem kierował p. J. Brzeziński, inspektor ogrodu doświadczalnego, docent Uniw. krak.; wykłady prowadził p. J. Brzeziński; przy zajęciach praktycznych pomocnym był p. Paluch.

Kurs odbywał się, jak corocznie, w 2 porach: na wiosnę i latem. W kursie brało udział 12 nauczycieli, mianowicie panowie:

1. Ziemia Stanisław; Kraków.
2. Koziół Andrzej; Mostki.
3. Pisowicz Stanisław; Graboszyce.
4. Czech Paweł; Porąbka Uszevska.
5. Pietrochowicz Jan; Wysoka.
6. Zawada Wojciech; Olszanica.
7. Owsionka Piotr; Dzianisz.
8. Sałęga Andrzej; Janowice.
9. Gdowski Stanisław; Łodygowice.
10. Niementowski Roman; Hałcunów.
11. Młynarski Adam; Lipnica murowana.
12. Dyrz Włodzisław; Jachówka.

Kurs wiosenny (od 19 marca do 4 kwietnia) podzielony był na 2 części: teoretyczną i praktyczną. Teoretyczne wykłady odbywały się w godzinach przedpołudniowych, a służyły tylko jako uzupełnienie głównej części kursu, t. j. praktycznej. Wykładane przedmioty były następujące:

Sadownictwo i pomologia.

Warzywnictwo w inspekcje i gruncie.

Wszystkie przedmioty wykładał inspektor J. Brzeziński.

Czas popołudniowy poświęcono pracom praktycznym (od godz 2 do 6).

Uczestnicy kursu przerobili własnoręcznie wszelkie prace w ogrodzie: zakładali inspekta, siali, pikowali w takowych, robili rogulówkę, wykonywali wszelkie prace w szkólkach, czyścili i cięli drzewa.

W czasie kursu części letniej (od 8 do 13 lipca) poświęcono pierwszy dzień, jak corocznie, oglądaniu rezultatu prac wykonanych wiosną; kursieci przerobili także prace letnie w ogrodzie.

W następnych dniach wykonano wycieczki:

1. Do kultur warzywnych w Czarnej i Nowej wsi.
 2. Do kultur warzywnych w Łobzowie i Krowodrzy.
 3. Do szkółki drzew owocowych i ozdobnych E. Freegego w Rakowicach.
 4. Do ogrodu szkolnego w Dąbiu.
 5. Do kultur róż de Prévala w Piaskach.
 6. Na Sudol celem wytyczenia 4 morgowego sadu.
 7. Do kultur owocowych i szparagowych na Sudole (własność p. insp. Brzezińskiego).
 8. Do miejskiego ogrodu i Zakładu kwiatowego Edw. Freegego w Krakowie.
 9. Do Ogrodu botanicznego.
 10. Do Zakładu szkółek Tow. Ogrodniczego „Glinka“ w Krakowie.
- Uczestnicy kursu otrzymali pudełka z narzędziami ogrodniczymi t. j. piłką, nożem ogrodniczym, sekatorem i t. d., oraz książki J. Brzezińskiego „Hodowla drzew i krzewów owocowych“ i „Hodowla warzyw“. Przedmioty te, jak corocznie, stały się własnością kursistów. Rezultat kursu był bardzo dobrym. Wszystkim uczestnikom kursu wydano świadectwa frekwencyjne.

Zakład sadowniczy „Glinka“ w Prądniku czerwonym.

Rok sprawozdawczy nie wydał tych rezultatów, jakich na podstawie danych lat poprzednich spodziewać się należało.

Jeżeli wiosna pod względem sprzedaży drzew była nadzwyczaj pomyślną, to jesień zawiodła w wysokim stopniu pokładane w niej nadzieje.

Z jednej strony klęska elementarna kraju na polu rolniczym, z drugiej obawa przed wojną spowodowały, że na jesieni:

1. sprzedaż zamiejscowa była naogół słabą,
2. „ „ miejscowa prawie całkowicie nie miała miejsca.

Z powodu znacznych zapasów drzew owocowych w szkółkach nowych posadził Zarząd w tym roku nieznaną ilość dzików wynoszącą 20.000.

Przyrost szkółek naogół dobry, wzrost dzików z powodu zimnego lata słaby.

W r. 1912 wpłynęło do Zakładu 1191 korespondencyi.

Zamówień uskutecznilo wiosną 235, jesienią 131.

Do sprzedaży wiosennej r. 1913 pozostało około 20.000 drzew.

Roboty szkółkowe prowadzone były tak samo jak i w r. z. przez dwóch pomocników i czterech praktykantów. W pracach szkółkowych brały udział praktykantki i praktykanci z kursów praktycznych Tow. ogrodniczego.

W r. b. zwiedził Zakład JWP. Fedorowicz, delegat c. k. Namiestnictwa.

W końcu nadmienić wypada, że zaufanie odbiorców do Zakładu Glinka z każdym rokiem się powiększa, dowodem czego powiększająca się z każdym rokiem ilość zamówień, jak i znaczna ilość otrzymanych — szczególnie w roku ostatnim — od naszych odbiorców listów z podziękowaniami za doborowe jakości drzew i za doborowe owoce otrzymane z drzew sprowadzonych z Glinki.

Rynkiem zbytu drzew owocowych była głównie Galicya, dalej Śląsk a po części i Węgry, wreszcie Król. Polskie.

SPIS CZŁONKÓW

Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie w roku 1912.

Wydział Towarzystwa :

Prof. Dr Edward Janczewski, prezes.	Bojarski Piotr, gospodarz lokalu Tow.
Zofia hr. Tarnowska, wiceprezesowa.	X. kanonik Juliusz Drohojowski.
Insp. doc. uniw. Józef Brzeziński, sekretarz.	Prof. Dr Adam Krzyżanowski.
Zygfryd Schenker, Skarbnik.	Prof. sem. m. H. Rozwadowski.
Inspektor Gustaw Pol, bibliotekarz.	Prof. S. Ziobrowski.

Komisya rewizyjna :

Jan Emilewicz.	Adolf Graca.
----------------	--------------

Zastępcy komisji rewizyjnej :

Inż. Jan Barański.	Władysław de Préal.
--------------------	---------------------

Zakład sadowniczy Towarzystwa :

Kuratorya: Ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa: delegat c. k. Namiestnictwa Dr Fedorowicz, prezes kuratoryi; zastępca: starszy komisarz Wykowski. — Ze strony Wydziału krajowego: Dr Fr. Paszkowski, Fr. Vetulani. — Ze strony c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie: Dr Jan Hupka, Dr Adam Krzyżanowski.

Zarząd: Inspektor zakładu z ramienia Towarzystwa ogrodniczego: Józef Brzeziński. Kierownik: Józef Gabryl.

Członkowie Towarzystwa :

Członkowie założyciele :

Potocka hr. Adamowa, Krzeszowice. †
Janczewski Edward, Radea Dworu, Prof.
Dr, Kraków, ul. Wolska 16.
Straszewski Maurycy, Prof. Dr, Kraków.
Tarnowska hr. Zofia, Kraków.

Członkowie honorowi :

Potocka hr. Adamowa, Krzeszowice. †
Baltet Karol, Troyes, Francya. †
Jankowski Edmund, Warszawa, ul. Mazowiecka 11.
Hoser Wincenty sen., Warszawa, Aleje Jeruzolimskie 53. †
Konczewski Józef, Ostrówki, p. Kowel na Wołyniu.

Członkowie zwyczajni:

- Bielańska Anna, Zimnawoda, p. Moderówka.
 Barański Jan, inż., Prądnik Czerwony.
 Białobok Jan, ogrodnik krajowej średniej
 szkoły rolniczej, Cernichów.
 Bojarski Piotr, Kraków, ul. Swoboda 4.
 Brunicki bar. Julian, Podhorce, p. Stryj.
 Brzeziński Józef. insp. pol. dośw. uniw.,
 doc. nniw., Prądnik Czerwony.
 Brzeziński Kazimierz, dyr. kraj. Zakł. sad,
 Zaleszczyki.
 Buszczyńska Jadwiga, Górka narodowa,
 p. Prądnik Czerwony.
 Byszewski, Kraków, ul. św. Krzyża.
 Bzowski Kazim., Żerosławice, p. Łapanów.
 Carowa Leopoldowa, Kraków, ul. Szcze-
 pańska 11, II p.
 Chamiec Leonia, Zosin, p. Bereźnica, Wołyn.
 Chrząński Teodor, Warszawa, ul. Krucza 31.
 Cieńska Marya, Uwisła, p. Chorostków,
 via Tarnopol.
 Cybulska Julia, prof., Kraków, ulica Ba-
 sztowa 5.
 Czaputowicz Aleksander, Krowodrza 78.
 Czerwiński Kazimierz, Lwów, ul. Szepty-
 ckich 68 (Techn. biuro ogrodn.).
 Dawidowska Stanisława, Podgórze, Urząd
 pocztowy.
 Dobrzańska Róża, Kraków, ulica Szuj-
 skiego.
 Drohojowska hr. Stefania, Tułkowice, p.
 Tamanowice koło Mościsk.
 Drohojowski hr. Jan, Cieszacin Wielki, p.
 Jarosław.
 Drohojowski Juliusz, X. kanonik, Kraków,
 ul. Koletek 12.
 Drohojowski hr. Stanisław, Czorsztym,
 p. loco.
 Dundaczkowa Marya, Kraków, Zwierzy-
 niec 129.
 Ekielski Józef Dr, Lwów, Wydział kraj.
 Eljiasz Wanda, Kraków, ul. Loretańska.
 Emilewicz Jan, Podgórz, ul. Kalwaryjska 30.
 Fetter Karol, emerytow. starosta, Czarna
 Wieś 59.
 Fink Adam, Komorniki, p. Dąbie, koło
 Dobczyc.
 Fischer, dyr. tramw. miejsk., Kraków.
 Fischerowa Michalina, Bronowice Wielkie,
 p. Łobzów.
 Franczak Jan, Miłowanie, p. Strychańce.
 Fraenkłowa Henrykowa, Kraków, ul. Du-
 najewskiego 6.
 Freege Emil, Kraków, Sukiennice.
 Furdzik Jan, kier. szkoły, Jaworzno na
 Starej Hucie.
 Glazerowa Józefa, Kraków, ul. Studen-
 cka 14.
 Głazewski Adam Dr, Chmielowa p. Latacz.
 Głodziński Antoni X., c. k. Rada szkolna
 we Lwowie.
 Gniewoszowa Aniela, Konty, p. Ożydów.
 Gniewosz Feliks, Jasionów koło Złoczowa.
 Götz-Okocimski Jan, baron. Okocim.
 Gołba X. Franciszek, Kraków, Plac Do-
 minikański 3.
 Goliński Stanisław Dr, Kraków, ul. Pi-
 jarska.
 Góral Jan, Szczerzec p. loco.
 Graca Adolf, Kraków, Magistrat.
 Gruszyna Walentyna, Kraków, ul. Micha-
 łowskiego 11.
 Gulkowski Jan, Kraków, ul. Starowiślna.
 Gutowska Marya, Kraków, ul. Retoryka 1.
 Hallerowa Lucyna, Polanka, p. Skawina.
 Hercokowa Marya, Kraków, ul. Retoryka 13.
 Heydel bar. Melania, Bereniany, p. Ja-
 złowiec.
 Heydel bar. Stanisław, słuch. fil., Kraków,
 ul. Straszewskiego 10.
 Hicner Aleksander Dr, Jasło.
 Hojkowski Józef, Kobierzyn.
 Horodyska Aniela, Tłusteńskie, p. Probuźna.
 Hupka Jan Dr, Niwiska, p. Kolbuszowa.
 Ippoldt Juliusz prof., Kraków, Zwierzyniec.
 Jaworski Zygmunt Dr, Kossowa, p. Brze-
 źnica.
 Jentys, prof. Dr, Kraków, Łobzowska 24.
 Kawecki Stanisław, Husiatyn.
 Klasztor OO. Kapucynów, Kraków, ulica
 Loretańska.
 Klus Ignacy, Prądnik Czerwony.
 Knausowa Anna, Piaski ad Grzegórzki.
 Koło Towarzystwa Szkoły ludowej, Ko-
 łomyja.
 Konopeżyńska Ludwika, Warszawa, ulica
 Moniuszki 7.
 Konwent OO. Misyjonarzy, Kraków, Stradom.
 Kossakowa Wojciechowa, Kraków, Plac
 Kossaka.
 Kowalska Aniela, Kraków, ul. Groble 8.
 Kowalska Emilia, Kraków, ul. Kopernika 2.
 Krobicki Henryk Dr, Mikołaj p. Wadowice.
 Kromer X. Aleksander prob., Skomielna.
 p. Chabówka.

- Kruszewska Anna, Chorobrów, p. Sokal.
Krzyszewska Józefa, Bochnia, ul. Oracka.
Krzyszczonowicz Włodzimierz Dr, Janowice koło Zakliczyna.
Krzyżanowski Adam Dr, prof. uniw., Kraków, ul. Łobzowska 14.
Krzyżanowski Stanisław, Kraków, ul. Piłarska 5.
Kubik W. Dr, doc. ogrodn., Lwów, ulica św. Marka 5.
Kukła Adolf, Prądnik Biały.
Kwiatkowska Nazara, Kraków, ul. Zwierzyniecka 19.
Leo Juliuszowa, Prezydentowa, Kraków.
Lichański Władysław, instr. ogr., Lwów.
Lipowska baronowa Iza, Hucisko, p. Gdów.
Lipowska bar. Konstancya, Nowy Sącz ul. Matejki.
Lipowski bar. Edward, Hucisko, p. Gdów.
Lubomirska ks. Adamowa Marya, Miżyniec.
Łazarski J., prof. Dr, Kraków, ul. Dietłowska 97.
Łepkowski W. Dr, prof. uniw., Bronowice Wielkie, p. Łobzów.
Mackiewiczówna Helena, Czarnousy p. Rańska, gub. mohil.
Madeyska M. Janowa, Parchacz, p. Krystynopol.
Makowiecki, produkcya nasion i Zakł. ogr. Lwów, ul. Domagaliczów.
Malawski Władysław, Dębniki, Rybacka 13.
Malecki Bolesław, insp. ogrod. miejskiego Kraków.
Małicka Albina, Nowy Sącz.
Marcoin Tad., Kraków, ul. Studencka 7.
Maryewska Zofia, Podgórze.
Merunowicz Józefa, Kraków, ulica Sobieskiego 1.
Mieroszowska hr. Elżbieta, Bobrek, poczta Oświęcim.
Miziewiczowa Marya, żona dyrektora Kasy Oszczędności, Podgórze.
Morozewicz Józef Dr, prof. uniw., Kraków, ul. Wolska 9.
Nawrocki Brunon, Balice.
Niedzielski Larysz Stanisław, Śledziejowice, p. Wieliczka.
† Niemeć Wojciech, prof. gimn., Kraków, ul. Garncarska 8.
Niewiarowski Witold, Kraków, ul. Żabia, Studium roln.
Niezabitowski Waleryan, c. k. kontrolor, Tarnobrzeg.
Nizińska Janina, Kraków, ulica Lubomirskich 37.
Ogińska księżna, Bobrek, p. Oświęcim.
Olszewski Karol, prof. Dr, Kraków, gmach chemii Uniw. Jag.
Paderewski Ign., Riond-Bosson p. Morges. Szwajcarya.
Padlewski Stanisław, Gaj, Mogilany.
Pańczakiewicz Jan, Kolbuszowa.
Pareńska Eliza, prof., Kraków, ul. Wielopole 4.
Parvi Paulina, Kraków, Czysta 13.
Paszkowski Franciszek Dr, dyrektor, Kraków, ul. Basztowa 8.
Piechnikowa Stella, Kraków, św. Filipa 5.
Piotrowska M., Kraków, ul. Smoleńska 3.
Plater-Zyberk hr., Moszków koło Sokala.
Podczaski Jan, pełnomocnik ordynacji, Sieniawa.
Pol Gustaw, insp., Kraków, Ogród botan. Pomona, Zakład ogrodn., Prądnik Czerw.
Popielówna Zofia, Ruszcza, p. Pleszów.
Popkowski Tadeusz, Kraków, Aleja Słowackiego 1.
Potocka hr. Antoniowa, Olsza, p. Kraków.
Potocka hr. Krystyna, Exc., Krzeszowice.
Przybylski Wilhelm, emeryt. prof. szkoły realnej, Kraków, ul. Czysta 21.
Raczyński Dr Aleksander, Zawałów.
Rada powiatowa Limanowska, Limanowa.
Ramzowa Ewelina, Kraków, Krowodrza.
Rausz Ewelina, Krowodrza.
Rayska Teodora, Podolany, p. Lenczė.
Romanowski Stanisław, Kraków, ul. Basztowa 8.
Rostafiński Józef, Prof. Uniw. Dr, Kraków, Garncarska.
Rozdolski Maciej, Lwów, ul. Szeptyckich 74.
Rozwadowski Henryk, Prof. semin. męsk., Kraków-Nowa Wieś, p. Łobzów.
Rzącowa Marya Tadeuszowa, Kraków, plac Kossaka.
Szenker Zygfryd, Podgórze, ul. Kraszewskiego 17.
Schronisko ks. Lubomirskich, Kraków.
Sławiński Przeclaw, Klecza górna, p. Wadowice.
Starzecki Karol, Gorzyce, p. Żmigród.
Struk Elias, Biała obok Czortkowa.
Sulimirski Wit, Lwów, ul. Cytadela 7.
Suska, Kraków, plac Dominikański 7.
Szawłowski Stanisław, Stanisławów, ul. Bilińskiego.
Szołajska Włodzimiera, Kraków, ul. Szepeńska 11.
Tałasiewicz Zygmunt Dr, naczelnik sądu, Strzyżów nad Wisłokiem.

- Tesarz Jan, naczelnik stacyi, Limanowa.
Towarzystwo Miłośników ogrodnictwa,
Lwów.
Towarzystwo Ogrodnicze w Łańcucie.
Towarzystwo rolnicze krakowskie, Kra-
ków, plac Szczepański.
Tow. roln. okręg. sądeckie, Nowy Sącz.
Ujejska Stefania, Zacisze, p. Husiatyn.
Vorbrott Wład, Dr, Kraków, Studium roln.
Wachhole Dr, prof. uniw., Nowa Wieś-
Kraków, willa III.
Waśniewski Stanisław, Kraków, ul. Lenar-
towicza 2.
Witkowska Antoniowa, profesorowa, Kra-
ków.
- Wroński Michał, X. proboszcz, Więclawice,
p. Michałowice (Królestwo Polskie).
Wysocka Zofia, Polanka Wielka.
Zając, Zaleszczyki, kraj. Zakład sadowniczy.
Zawadzki Tadeusz, Świack, p. Sopoćkinie,
gub. Suwalska.
Zduniowa Róża, Raba Wyżna, p. Chabówka.
Ziemia Stanisław, Czarna Wieś, ulica
Szkolna 10.
Ziobrowski S., Prof., Borek Fałęcki, p.
Podgórze.
Zniełkiewicz Władysława, Kraków, ul. Stu-
dencka 29.
Związek Kursów naucz., Kraków, ul. Ba-
torego 8.

Członkowie nadzwyczajni:

- Agiejew, Sudoł, p. Batowice.
Bandoła Józef, kier. szkoły, Ryczów.
Baran Wojciech, Sanka, p. Krzeszowice.
Bergandy A., Żelice, powiat węgrowski,
W. Ks. Poznańskie.
Bernadzikiewicz Teodor, em. dyr. szkoły
wyzd., Podgórze.
Bielicki Romuald, Kraków.
Bielañska Marya, Kraków, ul. Studencka 11.
Błazewicz Kazimierz, sł. roln., Kraków.
Bogdańska Anna, Przemyśl.
Bogdanikówna Zofia, Kraków.
Brat Kassyan, Kapucyn, Sędziszów.
Brochocka Emilia, Kraków.
Budny Jan, X. proboszcz, Górne Między-
rzecze, Śląsk austriacki.
Bujas Jan, nauczyciel, Raba wyżna.
Celnikówna Karolina, Kraków, ul. Zybli-
kiewicza.
Chmielewska Wład., kier. 2-klas. szkoły,
Posada nowowiejska, p. Nowe Miasto.
Chrościecki Tadeusz, Tubuków p. Zabłotów.
Ciepliński Konrad, Kraków, Pędzichów 17.
Ciszewska Marya, Kraków, ul. Staro-
wiślna 23.
Czajka Jan, Wadów, p. Pleszów.
Czaplińska Bronisława, Kraków, ul. Ło-
bzowska 16.
Czernoch Karol, nauczyciel, Dębno koło
Brzeska.
Dobek Adela, Kraków.
Dukiet Stanisława, naucz., Frysztak.
Floryańczyk, prakt. ogrodn., Prądnik Czer-
wony, Glinka.
Frydrych Kazimierz, słuch. agr., Bogu-
szyce, p. Rawor, Król. Polskie.
- Gałązka Piotr, Kraków, ul. Kochanow-
skiego 12.
Gauze Aleksander, Kraków, Ogród miejski.
Gołębiowski Karol, Germakówka.
Gwóźdź, Polska Lutynia, Śląsk austr.
Hanusiak W., Zebrzydowice, p. Kalwarya.
Jarnuszkiewiczówna Bronisława, Kraków.
ul. Straszewskiego 5.
Kaczak Jan z Kaczaków, p. Chmielów.
Kierska Janina, Zamarstynów, p. Lwów.
Koczur Jan, nauczyciel, Poręba Żegota,
p. Alwernia.
Krasowska Wanda, Kraków.
Krzysztoforska Helena, naucz., Kęty.
Kurlit Józef, Moszków koło Sokala.
Lachowicz Jędrzej, Zaleszczyki, kraj. Za-
kład sadown.
Litwinowiczówna Wanda, Proszków, Śląsk
pruski.
Łobaczewska Marya, Kraków.
Łopotówna Janina, Kraków, ulica Gra-
niczna 15.
Malińska Stanisława, Kraków.
Maniecki Józef, Płaszów, p. Podgórze.
Marcikiewicz Wincenty, Zaleszczyki, kraj.
Zakład sadown.
Miętka Wojciech, kier. szkoły, Prądnik
Czerwony.
Mihuecki Władysław, naucz., Grzymałów,
ul. Łagiewnicka 12.
Mitera Adolf, nauczyciel, Podgórze.
Noworyta Antoni, starszy, Źródła, p. Al-
wernia.
Paluch Aleksander, Prądnik Czerwony,
pole doświadczałne uniwersytetu.
Pieniężny Stanisław, Kraków.

- Pokrzywnicka Teresa, Kraków, ul. Karmelińska 62.
- Popławska Wanda, Prądnik Czerw.
- Prusek Wincenty, kier. szkoły w Płaszowie.
- Przybyś Franciszek, nadkontrolor c. k. kolei państw., Kołomyja, Bagensberg.
- Radwanek Karol, Krowodrza 80.
- Rozwadowski Franciszek, Kraków, ul. Łobzowska 24.
- Rudnicki Stanisław, Kraków, ul. Kopernika 17.
- Rybicka Wanda, Kraków, ul. Felicjanek 17
- Rzodkiewicz Władysław, Kraków, Szlak 27.
- Sękiewicz Zbigniew, Szymbark.
- Siwiec Jan, Kraków, Klasztor OO. Bernardynów.
- Skinderówna Zofia, Kraków.
- Skumiel Michał, kierownik szkoły, Mszana Dolna.
- Słowik Piotr, naucz., Laskowa, p. Zator.
- Stankiewicz Tomiła, Kraków, ul. Radziwiłłowska.
- Stołowski Waclaw, Kraków.
- Surzycka Halina, Kraków, ulica Franciszkańska.
- Sycianko Kazimiera, Kraków, ulica Warszawska.
- Szarek Stanisław, dyrektor, Dąbie pod Krakowem.
- Szkoła rolnicza w Dulczówce, p. Pilzno.
- Szostakowska Marya, Kraków, ul. Starowiślna 3.
- Szybowski Zygmunt, kier. szkoły, Spytkowice, p. Chabówka.
- Tetmajerówna Anna, Bronowice Małe.
- Toczyński Zdzisław, Kraków Graniczna 17.
- Turczyński Julian, Zaleszczyki, kraj. Zakład sadown.
- Uniasłowska Krystyna, Kraków.
- Wasiewicz Czesław, Kraków.
- Wątorska Władysława, naucz., Kraków, ul. Mikołajska 3.
- Westfalewicz Władysław, Zborowice, p. Ciężkowice.
- Wiercik Jan, ogrodnik, Witwica, p. Bolechów.
- Wiszniewska Janina, Kraków, ulica Floryańska 15.
- Wolska Jadwiga, Kraków.
- Wroński Józef, Prądnik Czerwony.
- Wróblewski Antoni, Werbiąż niżny koło Kołomyi.
- Zacharyów Inocenty, naucz., Duliby, p. Stryj.
- Zaleski Kazimierz, Kraków, ul. Radziwiłłowska 5.
- Zgut Wincenty, naucz., Szczawnica.
- Zieleniewska Marya, Kraków, św. Marka 31.
- Związek chrześ.-socyjalny, Mazańcowice, p. Oberkurzwald (Śląsk austr.).
- Żeglikowska Helena, Kraków, ul. Karmelińska 14.
- Żuławski Mieczysław, Kraków, ul. Lubomirskiego 5.

Zamknięcie rachunków

Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie

za rok 1912.

Dochód.	Kor. hal.
1. Stan kasy z dniem 1 stycznia 1912 r.	3955·96
2. Wkładki członków:	
a) zwyczajnych	1044·18
b) nadzwyczajnych	412·10
c) wpisowe	32·—
3. Subwencye:	
Ministryum rolnictwa na kursa wieczorne i nauczycieli	4500·—
Ministryum rolnictwa na ogólne cele Tow.	3000·—
" " na instruktora ogr.	600·—
" " na sady wzorowe	2000·—
Wydziału krajowego na ogólne cele Tow.	2000·—
Gminy miasta Krakowa	200·—
4. Sprzedane „Szparagi i Uwagi ogólne“ Brzezińskiego	264·06
5. Odsetki od ulokowanej gotówki na książeczce	47·21
6. Opłaty za praktykę ogrodniczą	1420·—
	19475·51

Rozchód.	
1. Zakupno premii drzewek dla członków	910·75
2. " " kwiatów	300·—
3. " kwiatów do rozlosowania	72·—
4. Honorarium sekretarki, instruktorów ogrod. i obsługi	4239·92
5. Czynsz za lokal	1600·—
6. Oświetlenie i opał	295·72
7. Wydatki na kursa nauczycielskie i wieczorne	4500·—
8. " biurowe i drobne	363·19
9. Koszta i wydatki na sady wzorowe	1746·40
Do przeniesienia	14027·98

	Kor. hal.
Z przeniesienia	14027·98
10. Pokryty niedobór „Ogrodnictwa“	1996·71
11. Ogłoszenia w gazetach i prenumerata czasopism	225·14
12. Ubezpieczenie sekretarki	144·—
13. Pożyczka udzielona „Glince“	202·65
14. Koszta wycieczki instrukt. ogrodn. i praktykanci ogrodn.	400·—
15. Koszta wydawnictwa „Uwagi ogólne“	500·—
16. Uzupelniony inwentarz	5·—
17. Renumeryacje	400·—
18. Podatki, ubezpieczenie, stemple, introligator i druki	586·46
19. Pokryty niedobór z Oddziału kwiatowego	167·02
20. Drzewka dla bursy Ks. Gołby	136·40
Stan kasy	684·15
	19475·51

Wydawnictwo czasopisma „Ogrodnictwo“.

Dochód

1. Stan kasy z dniem 1 stycznia 1912 r.	162·54
2. Subwencye:	
Wydziału krajowego	K 700·—
Ministerstwa rolnictwa	„ 800·—
	1500·—
3. Inseraty	629·—
4. Sprzedane dawne roczniki i pojedyncze zeszyty	148·35
5. Prenumeraty	1533·42
6. Tow. Ogrod. niedobór	1996·71
7. Odsetki od ulokowanej gotówki	1·16
	5971·18

Rozchód

1. Druk i papier	2254·—
2. Klisze	506·—
3. Honorarya autorskie	1460·21
4. Redakcyja, administracyja, ekspedycyja	856·—
5. Marki do ekspedycyi, portoryja i wydatki ogólne	221·12
6. Ogłoszenia w dziennikach	349·51
7. Zwrócone wkładki członków	11·—
Saldo z dniem 31 grudnia 1912 r.	313·34
	5971·18

Dział kwiatowy i kursów praktycznych ogrodnictwa.

Dochód

1. Za sprzedane kwiaty w ciągu roku 1912	546.71
2. Za kwiaty dostarczone Tow. Ogrodniczemu na premie dla członków	300.—
3. Za kwiaty dostarczone Tow. Ogrodn. do rozlosowania	72.—
4. Za pożyczkę zaciągniętą z kasy Tow. Ogrodniczego	100.—
5. Za dopłatę Tow. Ogrodniczego	167.92
	<hr/>
	1185.73

Rozchód

1. Za nasiona, cebulki, kwiaty, rośliny sprowadzone i wazoniki	272.28
2. Za ziemię wrzosową	15.55
3. Za nawozy, trociny i furmanki	97.92
4. Za węgle	102.60
5. Za robociznę	594.—
6. Za szyby, okna, kit, deski, gwoździe, drut, słomę na maty i inne przybory oraz wydatki ogólne	85.48
7. Za pozostałość	17.90
	<hr/>
	1185.73

Ignacy Klus

instruktor kursów praktycznych.

Sprawdzono i znaleziono zgodnie z przedłożonymi kwitami i załącznikami.

Kraków, dnia 17 marca 1913.

Komisya kontrolująca:

Jan Emilewicz wlr.

Adolf Graca wlr.

Jan Barański wlr.

Władysław de Préal wlr.

Prezes Tow. Ogron.

Stanisław Ziobrowski wlr.

w z.

Sekretarz Tow. Ogron.

Józef Brzeziński wlr.

Skarbnik Tow. Ogron.

Zygfryd Schenker wlr.

